

Bijlage: Preambule advies PAS

De Provincie West-Vlaanderen wordt gekenmerkt door een zeer groot aandeel open ruimte. In die zin is ze in Vlaanderen, samen met Limburg, een buitenbeentje. Een belangrijk verschil met de provincie Limburg is dan weer dat het gebruik van de open ruimte in veel grotere mate door landbouw wordt ingevuld en minder door natuur. Deze specifieke kenmerken van de kustprovincie leiden er toe dat de PAS op een specifieke manier inwerkt op het provinciale weefsel.

Hieronder wordt kort ingegaan op het ruimtegebruik, natuur, landbouw, industrie en mobiliteit in West-Vlaanderen (in het licht van de PAS)

RUIMTEGEBRUIK IN WV

Uit de *ruimteboekhouding* krijgen we een duidelijk zicht wat de verhouding is tussen de verschillende planmatige bestemmingen. Uit onderstaande tabel blijkt dat, voor West-Vlaanderen, de bestemmingen wonen, natuur en reservaat en bos een pak lager liggen in vergelijking met Vlaanderen. Deze lagere cijfers worden zo goed als volledig gecompenseerd door de bestemming landbouw, die in West-Vlaanderen met bijna 74 % opmerkelijk hoger ligt dan de bijna 58 % op Vlaams niveau. De bestemming industrie ligt iets lager dan het Vlaamse gemiddelde, maar wijkt daar niet heel sterk van af.

Categorie Ruimteboekhouding	West-Vlaanderen (2020) %	Vlaanderen (2020) %
Bestemming wonen	12,1	16,7
Bestemming recreatie	1,1	1,5
Bestemming natuur en reservaat	4,4	9,4
Bestemming overig groen	1,7	2,6
Bestemming bos	0,7	3,3
Bestemming landbouw	73,4	57,7
Bestemming industrie buiten de poorten	3,3	3,4
Bestemming overig	2,5	4,1
Bestemming onbekend	0,0	0,0
Bestemming industrie binnen poorten	0,9	1,3
Totaal	100	100

Cijfers van het *effectieve landgebruik* wijzen erop, dat er weinig grote verschillen zijn met de gemiddelde cijfers van Vlaanderen, met uitzondering van de cijfers voor landbouw en bos. Hieruit valt af te leiden dat West-Vlaanderen een duidelijke landbouwprovincie is. Akkerland maakt 42 % van het landgebruik uit, een pak meer in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde van 30 %. Grasland heeft niet per se een landbouwfunctie in het landgebruik, maar kan ook en/of een natuurfunctie hebben. Dit 'surplus' aan akkerland en grasland heeft zijn repercussie op het bosaandeel binnen de provincie. Waar dit in West-Vlaanderen slechts 2,9 % van de oppervlakte inneemt, is dit op Vlaams niveau meer dan 10 %. Dit toont aan dat West-Vlaanderen duidelijk geen bos-provincie is. Uniek natuurlijk voor West-Vlaanderen zijn strand en duinen en ook zijn polders.

De oppervlakte in gebruik door verkeersinfrastructuur scoort licht lager dan het Vlaams gemiddelde, 5,6% tov 6,1% (cijfers 2019, provincies.incijfers.be)

LANDGEBRUIK	West-Vlaanderen (2019) (%)	Vlaanderen (2019) (%)
huizen en tuinen	10,4	12,6
industriële doeleinden	2,6	2,8
commerciële doeleinden	0,5	0,5
Diensten	1,1	1,4
Transportinfrastructuur	5,6	6,1
recreatieve doeleinden	1,5	2,4
landbouwgebouwen en - infrastructuur	0,9	0,7
overige bebouwde terreinen	2,6	3,3
overige onbebouwde terreinen	2,6	3,4
Groeves	0,0	0,1
Luchthavens	0,1	0,1
Bos	2,9	10,3
Akker	42,1	30,5
Grasland	22,6	20,4
Struikgewas	0,3	2,3
braakliggend en duinen	1,5	0,5

NATUUR:

In het kader van de PAS zijn de SBZ-H gebieden belangrijk (habitatrichtlijngebieden).

De belangrijkste SBZ-gebieden in West-Vlaanderen zijn:

- BE2500001: duingebieden, inclusief IJzermonding en Zwin
- BE2500002: Polders
- BE2500003: West-Vlaams Heuvelland
- BE2500004: Bossen, heiden en valleigebieden van zandig Vlaanderen: westelijk deel

Ruim 10% van de Vlaamse SBZ-H gebieden zijn in West-Vlaanderen gelegen en West-Vlaanderen heeft zo beduidend minder SBZ-H gebied dan gemiddeld in Vlaanderen (VI. 105.022 ha SBZ-H)

Onderstaande kaart geeft de ligging weer van de habitatgebieden en de VEN-gebieden. De VEN-gebieden maken geen deel uit van de PAS, maar waren wel deel van het stikstofarrest van 25 februari 2021.

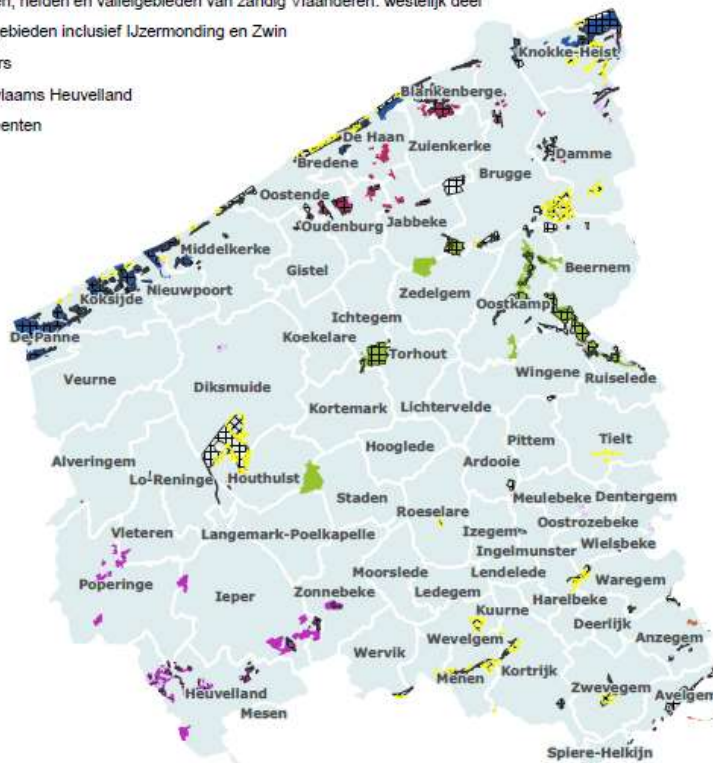
Opgemaakt in juni 2022.

VEN en IVON gebieden

- Grote eenheid natuur
- Grote eenheid natuur in ontwikkeling
- Natuurverwevingsgebied

Habitatrichtlijngebieden

- Bossen van de Vlaamse Ardennen en andere Zuidvlaamse bossen
- Bossen, heiden en valleigebeden van zandig Vlaanderen: westelijk deel
- Duingebieden inclusief IJzermonding en Zwin
- Polders
- Westvlaams Heuvelland
- Gemeenten

Bron: Natura 2000 (habitatrichtlijngebieden)
 Natuur en Bos - Vlaanderen (VEN en IVON gebieden)

LANDBOUW:

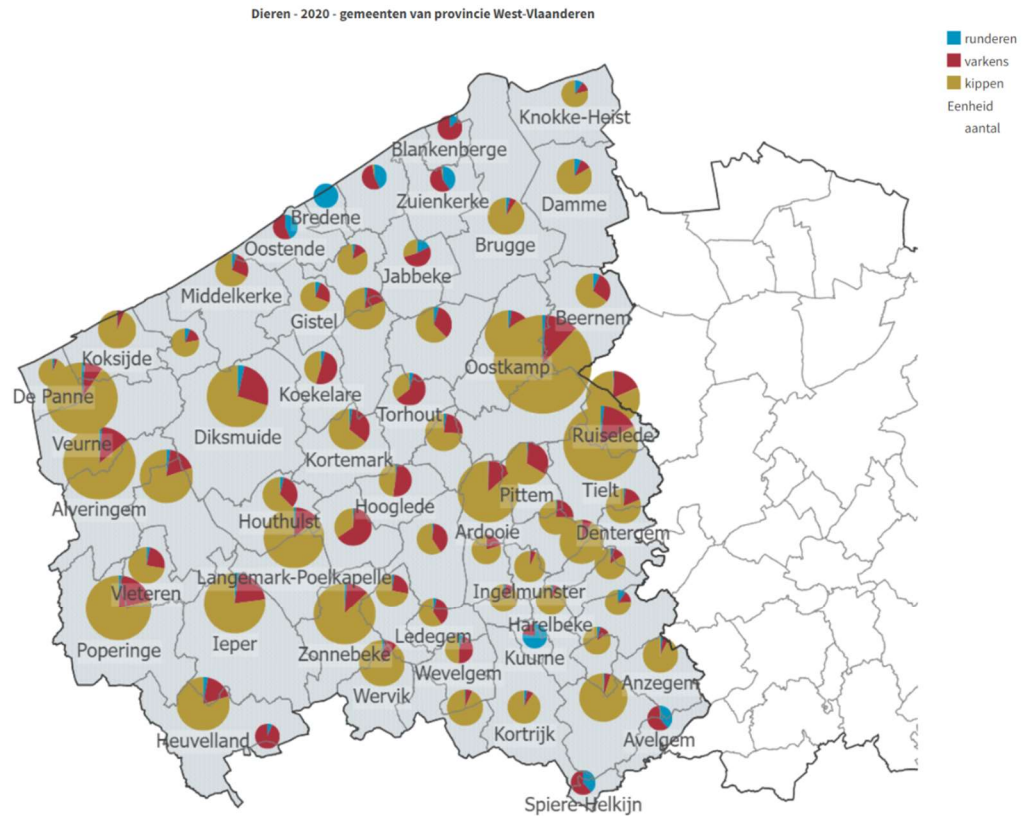
De bovenstaande cijfers hebben reeds aangetoond dat de open ruimte in West-Vlaanderen zeer sterk ingevuld wordt vanuit landbouw. Globaal gezien kunnen we stellen dat ongeveer 1/3de van de Vlaamse landbouw terug te vinden is in West-Vlaanderen. Dit geldt voor het landbouwareaal, tewerkstelling, aantal landbouwbedrijven.

Dit weerspiegelt zich ook in de veehouderij. West-Vlaanderen herbergt een heel belangrijk aandeel van de Vlaamse veestapel.

Tabel: Dieraantallen West-Vlaanderen (2020)

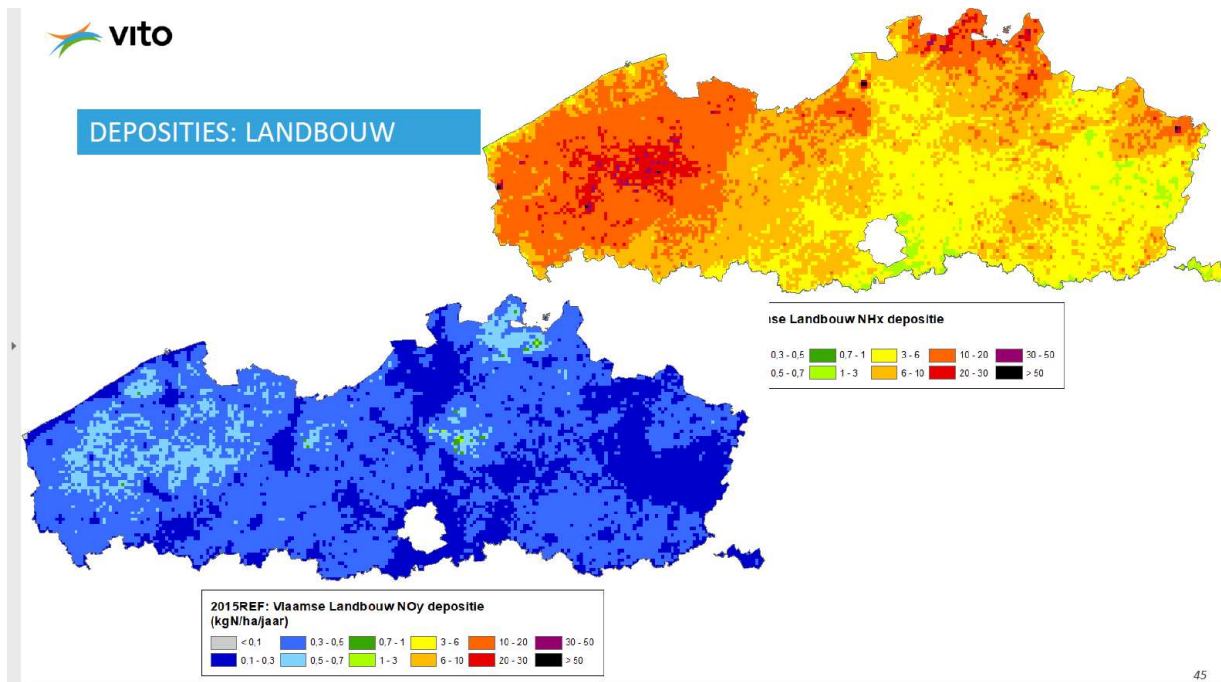
Diersoort	Aantal	Aandeel van Vlaanderen
Runderen	386.583	31%
Pluimvee	16.574.160	36%
varkens	3.327.030	57%

Onderstaande kaart geeft een beeld van de dichtheid van de veestapel in de verschillende West-Vlaamse gemeenten. Hoe hoger de veedichtheid in bepaalde regio's, hoe groter de impact op SBZ-gebieden in de onmiddellijke omgeving. Maar ook omgekeerd: bij de aanwezigheid van veel veehouderijen en SBZ-gebied betekent dit dat veel veeteeltbedrijven hun bedrijfsvoering zullen moeten afstemmen op deze SBZ-gebieden.

Bron: VLM gemeentestatistieken | provincies.incijfers.be

Deze grote dieren aantallen betekent meteen ook dat er vanuit West-Vlaanderen een belangrijke bijdrage is aan de ammoniakemissie in Vlaanderen en aan de totale stikstofuitstoot in Vlaanderen. En deze is dan op zijn beurt gelinkt aan de stikstofdepositie.

45

ECONOMIE

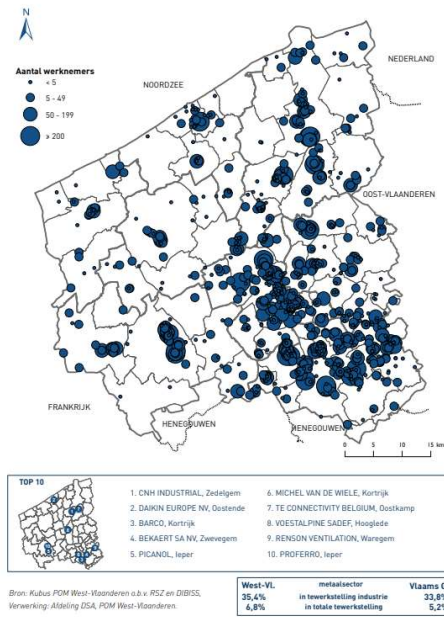
West-Vlaanderen heeft in verhouding tot Vlaanderen een beduidend hoger aandeel aan industriële activiteit (op basis van tewerkstelling). 19,3% van de bezoldigde tewerkstelling vinden we in WVl in de industriële sectoren tov 15,5% in Vlaanderen. Hierbij zijn de belangrijkste sectoren in West-Vlaanderen metaal, voeding en textiel, met respectievelijk 30.000, 18.000 en 10.000 bezoldigde tewerkstelling.

Kenmerkend in de provincie West-Vlaanderen is dat de primaire sector als anker dient voor een belangrijk aandeel van de economie. Uit studie blijkt dat ongeveer 10% van de West-Vlaamse economie bestaat uit dit agrocomplex.

Onderstaand is de ruimtelijke spreiding van de belangrijkste industriële sectoren te zien voor respectievelijk metaal, textiel en voeding.

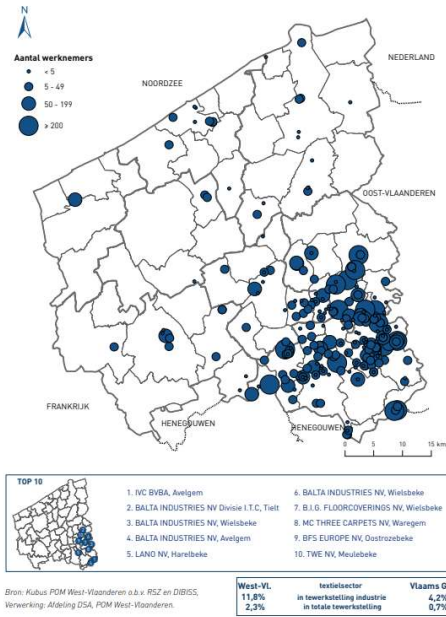
B. METAALSECTOR

Kaart 6.4.1: Geografische spreiding van de vestigingen in de metaalsector in West-Vlaanderen, 31 december 2019.

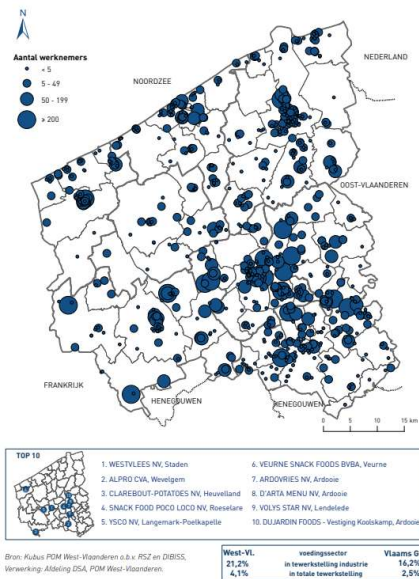
C. TEXTIELSECTOR

Kaart 6.4.2: Geografische spreiding van de vestigingen in de textielsector in West-Vlaanderen, 31 december 2019.

D. VOEDINGSSECTOR

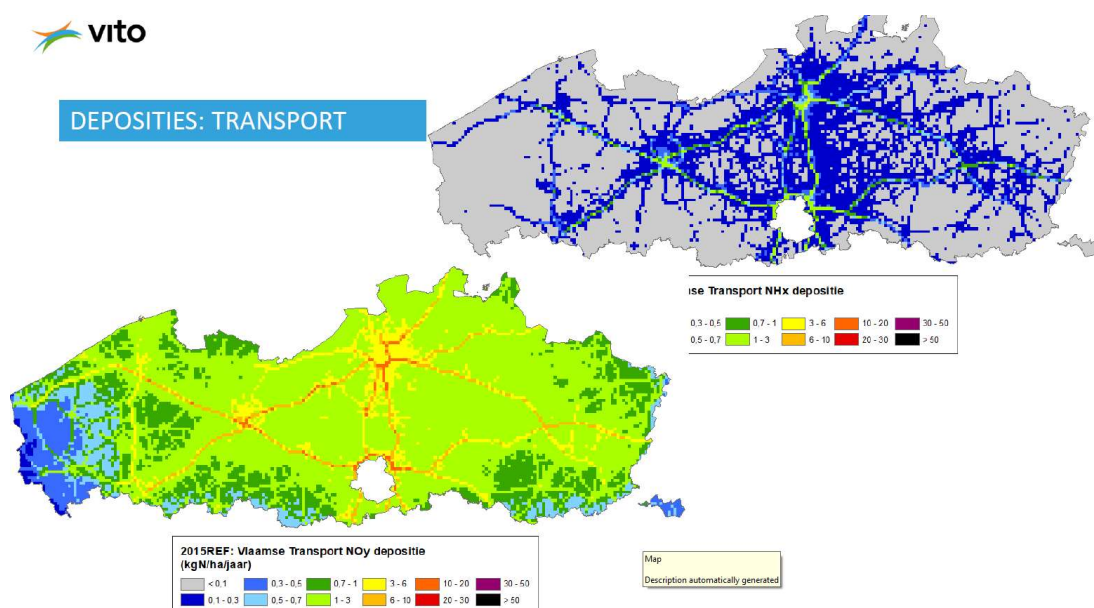
Kaart 6.4.3: Geografische spreiding van de vestigingen in de voedingssector in West-Vlaanderen, 31 december 2019.

MOBILITEIT

Op het vlak van mobiliteit wordt West-Vlaanderen gekenmerkt door enkele belangrijke verkeersassen, in de eerste plaats de E40 en E17. Twee kleine luchthavens en de verschillende zeehavens (met Zeebrugge als voornaamste) zijn ook belangrijke knooppunten inzake mobiliteit. Vooral de autosnelwegen zijn belangrijk voor de stikstofemissie (NO_x) en -depositie.

DEPOSITIES: TRANSPORT

46

Vooral de Westhoek kent beduidend minder depositie ingevolge mobiliteit.

LIGGING WEST-VLAANDEREN

De perifere ligging van de provincie West-Vlaanderen is onmiddellijk van betekenis wat betreft de relatie met de buurregio's, in het bijzonder wat betreft import en export van stikstof.

Net zoals voor Vlaanderen is een belangrijk aandeel van de stikstofdepositie in de Vlaamse habitatgebieden van niet-Vlaamse oorsprong. Voor West-Vlaanderen is dit verhoudingsgewijs minder dan gemiddeld in Vlaanderen (43%) het geval is, maar nog steeds aanzienlijk. Voor de belangrijkste West-Vlaamse SBZ-gebieden is het buitenlandse aandeel:

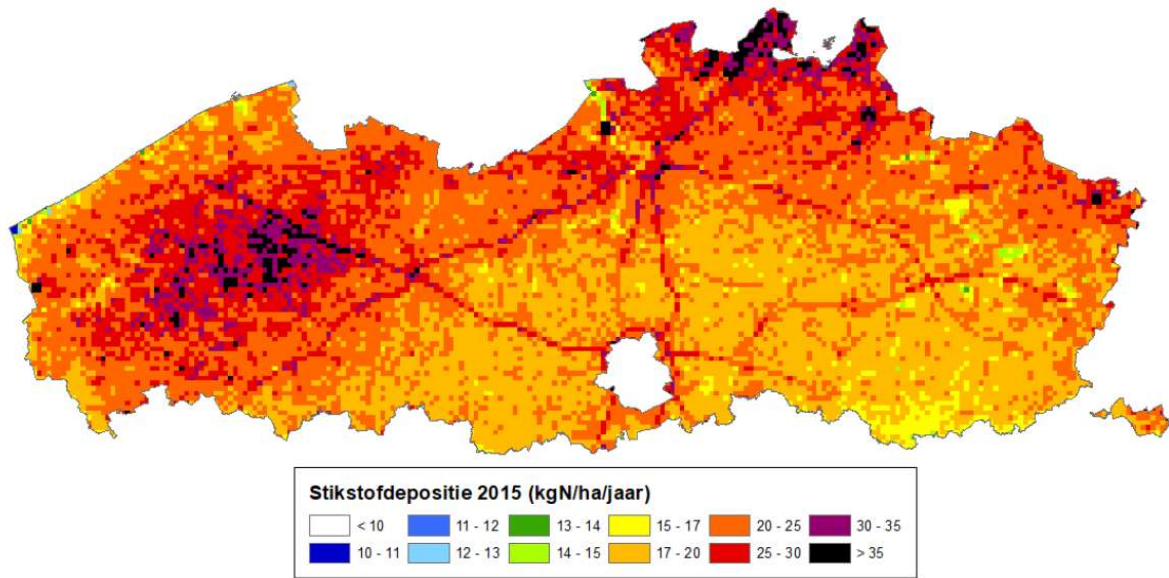
- duingebieden, inclusief IJzermonding en Zwin - 45%
- Polders - 35%
- West-Vlaams Heuvelland - 37%
- Bossen, heiden en valleigebieden van zandig Vlaanderen: westelijk deel - 27%

De ligging aan zee betekent dat er van daaruit minder stikstof (West-)Vlaanderen binnen komt, tenzij van de scheepvaart en Engeland (dat al verder ligt).

In de relatie met Frankrijk zal er enerzijds export zijn richting Frankrijk, maar aangezien Frankrijk in de gunstige windrichting ligt, zal dat eerder beperkt zijn. Rond Rijsel en Duinkerke bevinden er zich wel belangrijke industriële clusters, wat voor import richting (West-)Vlaanderen zorgt.

De westelijke ligging van onze provincie binnen Vlaanderen, betekent dat de stikstofemissies vanuit West-Vlaanderen zich in belangrijke mate richting de andere delen van Vlaanderen bewegen, ook richting Zeeland en stukje Wallonië. Maar door de aard van de stikstofemissies, in belangrijke mate NH₃, gaat deze duidelijk minder ver en veroorzaakt de emissie van West-Vlaanderen in de eerste plaats depositie in West-Vlaanderen zelf.

Onderstaande kaart geeft een beeld van de ruimtelijke spreiding van de depositie

Figuur 2.6. Ruimtelijke spreiding van de stikstofdepositie in Vlaanderen in het PAS-referentiejaar 2015.